

1. Lausuntopyyntö ja lausunnon sisältö

Perustuslakivaliokunta on pyytänyt minulta lausuntoa hallintovaliokunnan mietintöluonnoksesta asiassa HE 35/2021 vp.

Olen aiemmin (lausunto päivätty 3.2.2022) antanut mainitusta hallituksen esityksestä lausunnon hallintovaliokunnalle, jolta saamassani lausuntopyynnössä minulta toivottiin erityisesti arviointia rikosvastuun toteutumisen suhteesta yksityisyyden suojaan ja yleensäkin tarkoitussidonnaisuuden periaatteesta tässä kontekstissa.

Hallintovaliokunnalle antamassani lausunnossani keskityin vain sanottuun kysymykseen, jolla oli liityntää minun oikeudenalaani. Sen sijaan tietosuojaan sekä eurooppaoikeuteen liittyviä kysymyksiä en taannoisessa lausunnossani katsonut olevani pätevä arvioimaan.

Samaten tässä lausunnossa arvioin vain sitä, vastaako hallintovaliokunnan mietintöluonnos niitä näkemyksiä, joita sille antamassani lausunnossa esitin

2. Lausunto

Hallintovaliokunnalle antamassani lausunnossa päädyin siihen, että rikosten selvityksintressin painoarvon lisääntyminen saattaa esimerkiksi vakavien rikosten kohdalla kohota yksityisyyden suojan painoarvon yläpuolelle. Tämän johdosta ulkomaalaislain 131.1. §:n käyttötarkoitussidonnaisuudesta on mahdollista EU:n tietosuojadirektiivin 6 artiklan 4 kohdan nojalla joustaa, mikäli myös EU:n tietosuojadirektiivin 6 artiklan 4 kohdan a-e alakohdissa säädetty edellytykset täyttyvät. Koska sanottujen alakohtien täyttymisen arviointi ei kuitenkaan kuulu prosessioikeuden alaan, vaan lähinnä tietosuojalainsäädäntöön, en lausunnossani arvioinut sanottujen alakohtien täyttymistä lausuntoasiassa.

Nyt arvioitavana olevassa mietintöluonnoksessa hallintovaliokunta on ehdottamassa laajennuksia niihin rikostyyppeihin, joista voidaan luovuttaa ulkomaalaistalain 131.1:ssä tarkoitetut henkilötiedot SIS tietojärjestelmään poliisiyhteistyöasetuksessa tarkoitetun kuulutuksen tekemiseksi. Tältä osin voin epäriimättä lausua, että nyt ehdotetussa laajennuksessa tarkoitetut tapaukset ovat sellaisia, joiden kohdalla rikosten selvittämistressin painoarvo on kohonnut yksityisyyden suojan painoarvon yläpuolelle.

Turussa 5.4.2022

Mikko Vuorenpää
Prosessioikeuden professori
Lapin yliopisto